

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. An sit absoluendus moribundus, qui non vult recipere
Extremam-Vnctionem? Ex quo infertur esse peccatum mortale omittere ex
negligentia graui Sacramentum Confirmationis? Et cursim quæritur, an sit

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

possit absolui, non possit etiam illi præberi Eucharistia propter periculum vomitus, huic ita necessaria est Extrema-Vnctio, vt sine illa sit in æternum periturus, cum illa saluandus, vt est omnino probabilius: ergo potest occurrere mortalis necessitas adhibendi plures Ministros huius Sacramenti. Ita Præpositus *vbi supra, num. 39.*

3. Sed licet hæc sint satis probabilia, obseruat tamen Ludouicus Maratus in *D. Thom. tom. 3. tract. de Extrem. Vnct. disp. 10. sect. 2. num. 8.* cum non sit certum, vt visum est, Sacramentum Extremæ-Vnctionis sic à duobus ministratum validum esse, si contingeret Sacerdotem, qui cepisset infirmum vngere, mori antequam omnes vnctiones absolueret, alteri licitum esse vnctiones à principio petere, perinde atque si prior ille nihil earum inchoasset. Id Theologi docent communiter. Et ratio est, quia id infirmo multo est vtilius, cum sic Sacramentum certissime recipiat; fateor tamen S. Thomam in citata ad tertium responsione videri sentire id esse illicitum, & posteriori Sacerdoti esse progrediendum in eo, quod prior inchoauit, quod proculdubio intelligendum est, dum mora inter singulas Vnctiones facta à duobus interposita tanta non esset, vt obstatè posset validitati Sacramenti, si perfectè omnes ab vno fuissent. Hæc Maratus.

RESOL. XXII

An in aliquo casu licitè possint plures Sacerdotes ministrare simul Extremam-Vnctionem, alicui moribundo?

Et an satis sit in administratione huius Sacramenti vnã guttam olei stillare? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 88.

Sup. hoc in Ref. præceterita §. 2. in fine, vers. Potest. & in §. seq. & supra in Ref. 13. §. Notandum est, ad mediũ vers. Imo, & præsupposito in principio huius Ref. pro validitate huius Sacram. in §. ult. huius not. in eius principio.

§. 1. **S**uppono cum Tannero *tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. num. 85.* & Maratio in *D. Thom. tom. 3. tract. de Extrem. Vnctione, disp. 10. sect. 1. num. 1.* quicquid in contrarium non bene asserat Turrianus in *summa, part. 2. cap. 135. dub. 2. conclus. 1.* validum fore hoc Sacramentum si plures Sacerdotes ita inter se conuenirent, vt dum vnus oculos inungit, formamque profert isti Vnctioni respondentem, alter nares inungeret, formamque proferreret, tertius nares, & ita de cæteris sensibus, nam inter has parciales vnctiones nullus est ordo essentialis, id est, necessarius ad validitatem Sacramenti. Ita Maratus, qui tamen subdit hunc modum ministrandi Extremam Vnctionem esse illicitum, & quod nulla vnquam potest esse eius necessitas.

2. Sed ego puto posse interdum esse necessitatem, & ita non solum validè, sed etiam licitè modo, quo supra, ministrari aliquando hoc Sacramentum, & ita docet Præpositus in 3. part. *quest. vnica de Sacram. Extremæ-Vnctionis, dub. 5. num. 37.* vbi sic ait. Aliquando licitè plures possunt concurrere ad confectionem huius Sacramenti, non solum in casu si minister deficiat antequam perfecit omnes vnctiones, sed etiam quando periculum esset ne hoc Sacramentum relinqueretur imperfectum, eo quod ægrotus agat animam. Ita ille, cui adde Suarez *tom. 4. disp. 44. sect. 2. num. 8.* Barbosam de officio *Pavoborum, cap. 22. num. 9.* Filliucium *tom. 1. tract. 3. cap. 5. num. 94.* Villalobos in *summa, tom. 1. tract. 10. diff. 6. num. 4.* & Victorellum *tract. de Extremæ-Vnctione fol. 74.*

Sup. hoc supra in Ref. 6.

3. Notandum est etiam hic obiter secundum Suarez *tom. 4. disp. 40. sect. 2. num. 4.* satis non esse in ministracione huius Sacramenti vnica guttam olei stillare, quia id vel non est vngere, vel certè est

res aliquo modo dubia, sed oportere partem corporis oleo linire aliquid per illam distendendo, hoc enim est propriè, & in rigore vngere. Sed hoc imo probat, & meritò, Tannerus *tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. num. 16.* & si diffusio olei necessaria esset, sicut & operandi: quævis enim etiam gutta olei ad veram vnctionem aliquantè partis corporis sufficit, vt etiam in Confirmatione ob balsami raritatem parçissima vnctio adhiberi solet, nec plus in Ritibus exigitur. Vnde non est audiendus Marchinus de *peste, part. 3. cap. 6. num. 14.* & Filliuc. *tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 78.* asserentes non satis esse vnã olei facili guttam in membro pestiferato stillare.

RESOL. XXIII

An confessio sit premitenda antequam Parvulus inuagat moribundus?

Et an sit peccatum mortale conferre Sacramentum Extremæ-Vnctionis infirmo, antequam susceperit Sacramentum Penitentia, & Eucharistia? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 92.

§. 1. **R**espondeo quod confessio non est necessaria præmittenda, quantum est ex ordine Sacramentum, nam ad dignè illud suscipiendum satis est ad summum contritio, vel at leaste parua contritio, aliunde tamen potest esse obligatio, vt in post viaticum peccasset mortaliter, & post vnctionem timeretur tempus defuturum pro confessione, tunc enim hæc præmittenda esset, & absoluenda perfectè, etiam si tempus elaberetur pro vnctione, prius enim sumenda sunt Sacramenta necessaria, & deinde vtilia. Et hæc omnia docet Filliucius *tom. 1. tract. 3. cap. 5. n. 114.* vnde ex his putat Barboza de *off. 7. n. vbi, c. 22. n. 36.* non esse peccatum mortale conferre Sacramentum Extremæ-Vnctionis infirmo, antequam susceperit Sacramentum Penitentia, & Eucharistia, quia infirmus potest per contritionem se disponere ad suscipiendum hoc Sacramentum, tum quia quando fieri potest, vt quis recipere possit Extremam-Vnctionem, non verò Penitentiam, vel Eucharistiam, vt quando aliquis patitur vomitus, aut ita repentè morbo præuenitur, vt non debeat ligari Sacramenti Penitentia. Nec etiam delinam hic apponere verba Henrici Villalobos *tom. 1. tract. 10. diff. 5. n. 3.* vbi sic ait. [Tampoco es necesario recibir la comunión antes de recibir este Sacramento, que no ay precepto dello, aunque ordinariamente se haze assi. Mas caso podria auer, en que conuiniese darle la Extrema-Vnction primero, como si huviesse peligro de la vida, y no se pudiesse traer tan presto el Sacramento de la Eucharistia.] Ita ille.

RESOL. XXIV

An sit absolueendus moribundus, qui non vult recipere Extremam-Vnctionem?

Ex quo inferitur esse peccatum mortale omittere ex negligentia gratis Sacramentum Confirmationis?

Et cur sum queritur, an sit præceptum sumendi Extremam-Vnctionem, tempore mortis? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 97.

§. 1. **V**idetur negatiuè respondendum ex auctoritate Scoti in 4. *disp. 7. quest. 2.* Richardi art. 5. *quest. 1.* V. V. adensis de *Sacram. tom. 2. cap. 11.* & Petri Soti *lect. 2.* asserentium esse peccatum mortale

ha, quæ hic alleitur in tom. 1. tr. 2. xel. 16. §. vii. & in Ref. 17. per totam & in Ref. 18. §. vii. & in Ref. 19. ad lin. 4. §. vii. Ref. 14. §. vii. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 9. §. Prima. sed lege eam per totam.

Sup. hoc precepto in to. 3. tr. 1. Ref. 9. §. 1. princ. pio.

Quæ nunc hanc sequen- & lege etiam alium §. eius secun- de nos & ex Ref. annor. præterite. §. Sed dom. & §. Atque.

Sup. hoc in Ref. præte- ritæ, signan- ter in eius §. vii. & in aliis eius primæ nos.

Et sup. hoc peccato veni- ali supra

talem omittere ex negligentia graui Sacramentū Confirmationis. Ergo erit etiam mortale omittere ex negligentia Extremam-Vnctionem, nam qui commode potest recipere Sacramentum, & non vult, censetur illud contemnere. Et idem Toletus lib. 2. c. 14. in fine, sic ait. Hoc autem Sacramentum non est necessarium necessitate salutis, potest enim homo saluari absque Confirmatione, tamen ipsum ex contemptu relinquere, peccatum est. Est autem contemptus secundum aliquos, cum tempore Confirmationis apto occurrente, & commoditate oblata suscipiendi, non susciperetur, maxime si probabilitas adfir non futuræ commoditatis. Sic Toletus, cui adde Bellarminum tom. 1. lib. 1. de Sacrament. in genere. c. 22. vbi postquam distinxerat necessitatem mediæ, & præcepti, subdit, v. g. Sacramentum Confirmationis est præceptum, sed non medium ad salutem simpliciter necessarium, ideo qui negligit accipere eiusmodi Sacramentum, peccat, sed si ex legitima causa non accipiat, nec peccat, nec impeditur à salute. Ita ille, & ideo hæc doctrina videtur etiam militare, quando ex graui negligentia data opportunitate infirmus nolit sumere Sacramentum Extremæ-Vnctionis, imò Turrianus in summa. part. 2. c. 136. dub. 1. concl. 1. putat probabile esse, quòd adfir præceptum sumendi Extremam-Vnctionem tempore mortis.

2. Sed his non obstantibus, in rigore loquendo, puto non peccare mortaliter infirmum nolentem Sacramentum Extremæ-Vnctionis sumere, secluso tamen contemptu, & graui scandalo, vt ego cum multis probaui in 3. part. tr. 4. ref. 170. & probant Doctores, quos citat & sequitur Tannerus tom. 4. dist. 7. quæst. 1. dub. 3. num. 56. vbi recte aduertit, quòd non censetur contemnere hoc Sacramentum hoc ipso quòd sciens & prudens illud prætermittit. At licet hoc verum sit tamen quia asserit Ludouicus, de San Iuan quæst. vnic. art. 7. de Sacram. Extrem. Vnct. dub. 2. concl. 2. [A se denotat que quando el enfermo está en peligro de muerte, y no quiere recibir este Sacramento estando en su iuyzio cabal, se presume del, que lo menosprecia, y escandaliza à los fieles, pues no quiere recibir en semejante passo vna cosa tan prouehosa, que perdona pecados, de gracia, y socorro sobrenatural contra las tentaciones.] Ideo curet Parochus ne infirmus sine hoc Sacramento moriatur, & hortetur illum, vt illud sumat.

RESOL. XXV.

An Sacramentum Extremæ-Vnctionis sit suscipiendum sub onere peccati mortalis, & illud sub eodem onere tenentur Sacerdos Ordinarius in tempore necessitatis ministrare? Et notatur in casu necessitatis, si Pastor absit, vel non possit, aut nollet iniuste hoc Sacramentum infirmo ministrare, tunc inferiorem Sacerdotem posse, renuente Parocho, hoc officium facere ex præsumpta licentia Pontificis, & Ecclesie? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 169. alias 170.

§. 1. AD primam dubitationem secluso contemptu, & scandalo negatiue respondeo, & ita contra Petru Soto lect. 2. de Sacram. Extremæ-Vnctionis docet Villalobos in summa tom. 1. tr. 11. 10. dist. 5. num. 1. vbi sic asserit: No ay precepto de recibir la Extrema-Vnction, por la qual si se dexara no es pecado, salvo si viuiesse escandalo, o menosprecio. Ita ille, & nos alibi. An verò sit peccatum veniale asserunt Coninch de Sacram. dist. 19. dub. 10. conclus. 1. & Nugnus in 3. part. tom. 2. quæst. 23. art. 2. Tom. 11.

diffic. 1. qui tamen notat, Suarez inclinare in illam partem, quòd nullum peccatum sit, sicut etiam hoc docere Villalobos patet in verbis supra allatis.

2. Ad secundam dubitationem respondeo negatiue cum Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 1. §. 7. 10. 3. vbi ita ait Sacerdos qui non est proprius Pastor, si absente Parocho, licet, ac facile ministrare possit Sacramentum Extremæ-Vnctionis in casu necessitatis, ad id ex charitatis lege obligatur, quamuis non obligatione graui, sed solum culpa mortali, excepto si infirmus grauius indigere videatur, quia alioquin sine omni Sacramento decedere deberet. Ita ille, qui citat Paludanum, & Coninch.

3. Notandum est tamen hic obiter in casu necessitatis, si Pastor adsit, vel non possit, aut nollet iniuste hoc Sacramentum infirmo ministrare, tunc inferiorem Sacerdotem posse retinente Parocho, hoc officium facere; nam in tali casu Summus Pontifex licentiam illi præbere censendus est. Ita docent Henriquez lib. 3. c. 13. n. 4. Galetanus vers. excommunicatio. c. 64. Armilla eod. verb. n. 49. & alij, quos citat & sequitur Layman vbi supra, c. 6. n. 2. quidquid in contrarium asserat Syluest. vers. excommunicatio. 7. excom. 14. dub. 2. & D. Antoninus p. 3. tit. 24. c. 34.

in Refol. 13. cursim in fine, §. 1. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 57. recitauer in §. Atque. & §. Sed dum

Sup. conten- to in hoc §. infra in Ref. 29. & in to. 3. tr. 1. Ref. 59. §. Dico secundo, & signanter. §. His suppositis, & seq.

RESOL. XXVI.

An Parochus teneatur tempore pestis ministrare Extremam-Vnctionem, & Eucharistiam cum periculo vitæ? Et quid si saltem peste laborantes confessi sunt, an Parochus tuta conscientia in tali casu non teneatur Sacramentum Extremæ-Vnctionis illis ministrare cum periculo vitæ? Et an Sacramentum Pœnitentiæ teneatur Parochi ministrare ouibus suis etiam cum periculo vitæ? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 173. alias 174.

§. 1. AFfirmatiuam sententiam docent Syluius in 3. part. 9. 32. art. 3. & Nugn. in 3. part. tom. 2. quæst. 33. art. 1. diff. 2. qui ita mordicus hanc opinionem tenet, vt contrariam existimet falsam, & impiam.

2. Sed iste auctor nimis rigidè se habet in qualificandis aliorum opinionibus; vnde dicendum est, opinionem negatiuam esse probabilissimam, & illam docet ex Hispanis Theologis Villalobos in summa, tom. 1. tr. 11. 10. dist. 6. num. 7. vbi sic asserit: Aunque el parroco en tiempo de peste tiene obligaciõ de administrar el Sacramento de la penitencia y de la Eucharistia, con peligro de la vida; quanto à este Sacramento de la Extrema-vnction, se ha de dezir que si el peccado puede evitar el peligro de la muerte, tiene obligacion à administrarle, mas si no puede sin esse peligro, no tiene obligacion, porque este Sacramento no es de precepto, ni es necesario para la salud del alma, aunque es vtil. Assi lo tienen Armilla, y Suarez;] quibus ego addo Molfesium in summa, tom. 1. tr. 11. 4. cap. 3. num. 51. vbi sic asserit. Si peste infecti confessi sunt, posse Parochos tuta conscientia hanc opinionem sequi, & Sacramentum Extremæ-Vnctionis minime illis ministrare. Ita Molfesius.

3. Notandum est tamen hic, quòd Molfesius loco cit. num. 52 idem dicendum esse putat de Sacramento Eucharistiæ, sic enim asserit. Sacramentum Pœnitentiæ, quia necessarium est ad salutem proximi, tenentur Parochi ministrare ouibus suis, etiam cum periculo vitæ; Sacramentum verò Eucharistiæ, & sic viaticum, non tenentur cum tanto periculo, nisi necessitas proximi magna esset, vt, quia

Sup. hoc in Refol. seq. & in to. 3. tr. 1. ex Ref. 60. §. vii. & pro parte Eucharistia supra in tract. 2. Ref. 58. Sup. hoc pro Sacram. Pœnitentiæ supra in tr. 2. articulo lege §. vii. per totum Ref. 58. & infra ad lin. 3. §. 1. seq. & in to. 1. tr. 1. ex Ref. 8. §. 2. post medium, à vers. qua ratione & in Ref. 49. §. 1. & 2. & c. & pro hoc Sacram. Extremæ-Vnctionis, in to. 3. tr. 1. Ref. 60. §. vii. ante medium. Et pro Eucharistia constata ad lin. 6. §. vii. huius Ref. ante medium §. præteriti huius Refol. & id validè